

BLACK

Dirk Bracke

Adil? Who the fuck is Adil El Arbi?

Toen ik de eerste keer een mail van Adil kreeg zal ik niet meteen aan 'fuck' gedacht hebben. Maar nu ik hem en Bilall beter ken rollen de fucks, shits en putains zomaar uit mijn mond.

Het was begin 2008 dat ik een lange mail van Adil kreeg waarin hij zich voorstelde en schreef dat hij al vanaf zijn vijftiende ervan droomde om ooit eens *Straks doet het geen pijn meer* te verfilmen.

Ik antwoordde dat ik het ongelooflijk vond dat het boek zo'n indruk op hem had gemaakt dat hij het tot een film wilde verwerken. Alleen... de filmrechten van mijn boeken waren in de handen van Philippe Bonamie (destijds Studio-A) en Hans Herbots zou *Het engelenhuis* verfilmen. Pech voor hem.

Het idee om over Brusselse bendes te schrijven hing al een tijdje in mijn hoofd. Ik heb nog steeds goede contacten met mensen van de gesloten instelling De Zande in Beernem (*Het engelenhuis*). Zo kon ik op een ochtend met Mavela praten, een zwart meisje van zestien dat via haar broer aan Black Demolition gelinkt was. Ze vertelde me over haar broer die bij een bendegevecht werd neergestoken, hoe een pitbull op een meisje werd losgelaten, over haar doodsangst voor sommige bendeleden en andere bendes, dat ze champagne moest stelen als 'toegangsexamen', de groepsverkrachting... Om eerlijk te zijn: ik geloofde haar niet.

Ik kon niet geloven dat zoiets in België bestond. In New York, Los Angeles en zo... ja, maar toch niet bij ons. Toch verzekerden ook de mensen van De Zande me dat het allemaal echt gebeurd was. Ik móést erover schrijven.

Achteraf had ik spijt dat ik haar uit het oog verloor. Maar als ik in Beernem met meisjes praat wil ik enkel hun voornaam weten. Geen telefoonnummer, geen adres, geen mailadres... dat lijkt me

nu eenmaal het best. Toch hoop ik een beetje dat bij het verschijnen van de film misschien de echte Mavela boven water komt.

Tijdens mijn zoektocht naar mensen die me aan informatie konden helpen leerde ik Koen Wouters en zijn team kennen. Hij was hoofdinspecteur bij de Jeugdbrigade van de Molenbeekse politie. Hij vertelde me over zijn ervaringen en zorgde ook dat ik enkele keren met een anonieme politieauto kon meerijden door de risicowijken. Een boeiende en soms beangstigende ervaring. Later bracht hij me in contact met Frédéric Van Leeuw (Substituut van de Procureur) en die leerde me dan weer Maurice Nlandu en zijn team kennen.

Op een zonnige zomeravond in 2009 waren Bert Haemelinck (Caviar), Nele Meirhaeghe (scenario), Hans Herbots (regie) en ik samengekomen op Linkeroever waar een scène van *Bo* werd opgenomen.

Daar vertelde Bert dat Caviar nog een boek van mij wilde verfilmen en hij vroeg me wat mijn meest populaire boek was. *Het uur nul* dacht ik omdat ik me baseerde op de verkoopcijfers. Maar als hij iets meer actueels in gedachten had dan leek *Black/Back* me een beter idee. En daar, op een bank vlak bij de voetgangerstunnel werd besloten dat het een film over stadsbendes zou worden. Nele zou het scenario schrijven, Hans de regie en Caviar de productie.

Dus moest ik Adil en Bilall nogmaals teleurstellen toen ze me enkele jaren later voorstelden om *Black/Back* te verfilmen. Dat zal bij de twee waarschijnlijk nogal wat shits, fucks en putains uitgelokt hebben, maar het was nu eenmaal zo.

Een dobbelsteen kan echter alle kanten uit en blijkbaar een film ook. Adil en Bilall zijn doordrijvers. Ze wilden, moesten die film maken. Hun overtuigingskracht is ongelooflijk en uiteindelijk liet Hans de verfilming aan hen over.

Natuurlijk is het maken van een film soms bang afwachten (zullen de subsidies goedgekeurd worden?) en aan een scenario moet zo dikwijls gesleuteld worden. Maar het onverwoestbare enthousiasme en optimisme van Adil en Bilal hebben me dikwijls verbaasd.

Ook hun frisse ideeën waren top. Ik had niet verwacht dat *Black* een Franstalige film zou worden, maar eigenlijk was het niet meer dan logisch.

Er werd gewoon (nou ja, gewoon) in Brussel gefilmd en de acteurs werden met Facebook en streetcasting gevonden. Toch wel heel bijzonder.

Eigenlijk was het wel grappig omdat sommige acteurs amper Nederlands spraken en mijn kennis van het Frans niet echt geweldig is. Maar met veel moeite, gebaren en geduld lukte een babbelje wel.

Toen ik de film zag, was ik overdonderd. *Black* is een flitsende rollercoaster van geweld, romantiek en emoties. Na het einde moest ik alles even laten bezinken. Ik was overdonderd, platgeslagen en ontroerd. Ik weet zeker, *Black* vergeet je nooit.

DIRK BRACKE

Yoooo daar,

Om maar meteen met de deur in huis te vallen: gefeliciteerd! *For real*, we willen je feliciteren omdat je ervoor gekozen hebt om dit boek te lezen. Dat vinden wij namelijk de max! Wij, dat zijn Adil El Arbi en Bilall Fallah. Twee jonge regisseurs die *Black en Back*, de twee verhalen die jij nu in handen hebt, de voorbije maanden verfilmd hebben tot de film *Black*. Hoewel alle scènes intussen al een tijdje geleden ingeblikt werden, zijn het toch nog spannende tijden voor ons. Het is afwachten of jij, de lezer van dit boek, evenveel van onze film als van het boek zal kunnen genieten. Maar wees gerust: *Black en Back* zijn de shit van de eeuw. Daarom hopen we dat ook onze film de shit van de eeuw zal worden.

Het was al een tijdje onze droom om een boek van Dirk Bracke te verfilmen. Een beetje raar eigenlijk, want om eerlijk te zijn, zijn we allebei geen grote boekenfans. ‘Lezen sukt’, was altijd ons motto. Maar toen ik, Adil, als 15-jarige gast op school verplicht werd om *Straks doet het geen pijn meer* (een ander steengoed boek van Dirk Bracke, red.) te lezen, was ik verkocht. Het werd zowaar het allereerste boek dat ik ooit volledig van A tot Z uitlas. Nadien bleef ik de boeken van Dirk Bracke lezen. Ze zijn dan ook allemaal supervlot geschreven én heel visueel. Een grote inspiratiebron voor mij, want ik wist toen al dat ik later films zou gaan maken. Ik zag de verhalen van Dirk voor mij alsof het films waren.

Toen ik na de middelbare school aan de filmschool Sint-Lukas ging studeren, was het boek *Black* net uitgekomen. Een verhaal over stadsbendes in Brussel. ‘Awesome, dit is echt een cool boek om een film van te maken’, dacht ik meteen. Ook Bilall, mijn beste maat op de filmschool, was meteen enthousiast. Je moet weten, ik (Bilall) groeide op in Diegem, aan de rand van Brussel. Ik kende de jeugdbendes goed. Niet persoonlijk, maar voldoende om die gasten vanop een afstand te bestuderen. Het boek van Dirk

was zo realistisch verteld dat ook ik niet lang hoefde te twijfelen. Adil en ik zouden dit boek verfilmen! Dus mailden we naar Dirk. 'Dag Dirk, je nieuwe boek is de shit. Wij willen er een film van maken.' (We schreven het ietsje beleefder, maar daar kwam het wel op neer. ☺) Helaas waren we te laat. Dirk liet ons weten dat er al iemand anders met de film bezig was. Productiehuis Caviar had de rechten gekocht. Fuck! Daar waren we echt niet goed van. Het zag er niet naar uit dat we ooit iets met *Black* gingen doen. Dat zou nóóit gebeuren. Dus beslisten we een andere film te maken. Maar omdat we zo in de ban van *Black* en *Back* waren, vroegen we aan de mensen van Caviar of we toch niet op een of andere manier aan hun film mochten meewerken. 'Yo, wij kennen de Brusselse wijken', zeiden we om hen te overtuigen. 'We hebben er ook onze kortfilms gedraaid. We kennen die shit. Kunnen wij alstublieft meedoen?'

Wonder boven wonder werkte het! We kregen het scenario en mochten het eens bekijken om nadien onze eigen visie op de film te geven. Stilletjesaan hebben we de mensen van Caviar kunnen overtuigen dat dit project écht iets voor ons was. Hans Herbots, de oorspronkelijke regisseur, zag hoe dit verhaal ons persoonlijk raakte. Hij zag dat we écht voeling hadden met het boek. Hij besliste dat wij in zijn plaats mochten regisseren. Een ongelooflijk mooi cadeau!

En toen moest alles eigenlijk nog beginnen. We moesten op zoek naar acteurs. Authentieke personages van wie je zou geloven dat ze echt uit een Brusselse bende komen. Ze moesten straattaal spreken, de juiste scheldwoorden kennen, kortom: hun personage gewoon zijn. Drie maanden lang hebben we castings gehouden, op zoek naar de perfecte Marwan, Mavela en de andere bendeleden. We hebben de straten van Brussel letterlijk afgespeurd op zoek naar profielen van de personages uit de film. Zo hebben we een van de acteurs toevallig ontmoet toen we zelf een sandwich aan het eten waren op het Muntplein. Hij stond daar met twee andere jongens en probeerde een meisje te versieren. We zagen

meteen een 1080'er in hem. Dus hebben we hem gevraagd: 'Zou je willen meespelen in een film? Kan je ons dan eens tonen hoe je dat meisje daar zou versieren?' Zonder schaamte is hij naar dat meisje gegaan en heeft hij haar Facebook gefikst. Toen wisten we: zulke acteurs hebben we nodig! Hen moeten we hebben!

De opnames zelf waren best hels. De eerste draaidag werden we al bijna gelyncht door een *fucking asshole* van een drugsbende in de Matonge-wijk. Hij had een champagnefles in zijn hand en brulde luid: 'Ik ga hier iemand neersteken als jullie niet om zes uur weg zijn!' Zijn vrienden, een bende grote, ruige basketters, waren van hetzelfde kaliber. Zonder overdrijven, wij deden het in onze broek. Op een andere dag werden we dan weer met messen bedreigd in *le couloir de la mort*, de doodsgang. Dat is ook in Matonge. Wij wilden daar absoluut gaan filmen, want die plek stond in het boek beschreven als een erg gevaarlijke plek. Ideaal voor de film. Alleen bleek het daar in het echt nóg gevaarlijker te zijn dan in het boek stond. Toen hebben we Dirk Bracke toch wel even serieus vervloekt. Voor hem is het gemakkelijk om zoiets vanachter zijn computer te schrijven. Hij is er met de politie wel research gaan doen, maar wij moesten er alleen heen! In het midden van de nacht!

Jammer genoeg is het ook effectief tot een gevecht gekomen. Een bende viel de jongens aan die wij hadden ingehuurd om ons te beschermen. Een heel absurde situatie, want net op dat moment waren we ook op de set een gevecht aan het draaien. Heel intens. Maar de cast en crew zijn daar op een geweldige manier mee omgegaan. De acteurs wisten wat van hen verwacht werd en de crew bleef te allen tijde rustig. Het is dankzij de kalmte van onze regieassistent en cameraman dat we het toen overleefd hebben. Terwijl wij als regisseurs achter onze schermen verstopt zaten, bleven zij voor de volle honderd procent voor de film gaan. Die mensen zijn meer dan collega's, het is onze familie geworden. Intussen zit ons werk erop. De film is klaar. Wie dit boek gelezen heeft, zal zich zeker herkennen in de sfeer van de film. Toch

is niet alles hetzelfde. We hebben een aantal dingen veranderd. Om de spanning erin te houden, maar ook omdat je als regisseur keuzes moet maken. Twee volledige boeken in een film van 90 minuten proppen, is geen eenvoudige klus. Maar we hebben ons stinkende best gedaan om het boek zo goed mogelijk te verfilmen. Omdat we van Dirk Bracke, *Black* en *Back* houden. Net zoals jullie hopelijk van deze boeken en van onze film zullen houden.

Enjoy,

ADIL EL ARBI EN BILALL FALLAH

Regisseurs *Black*